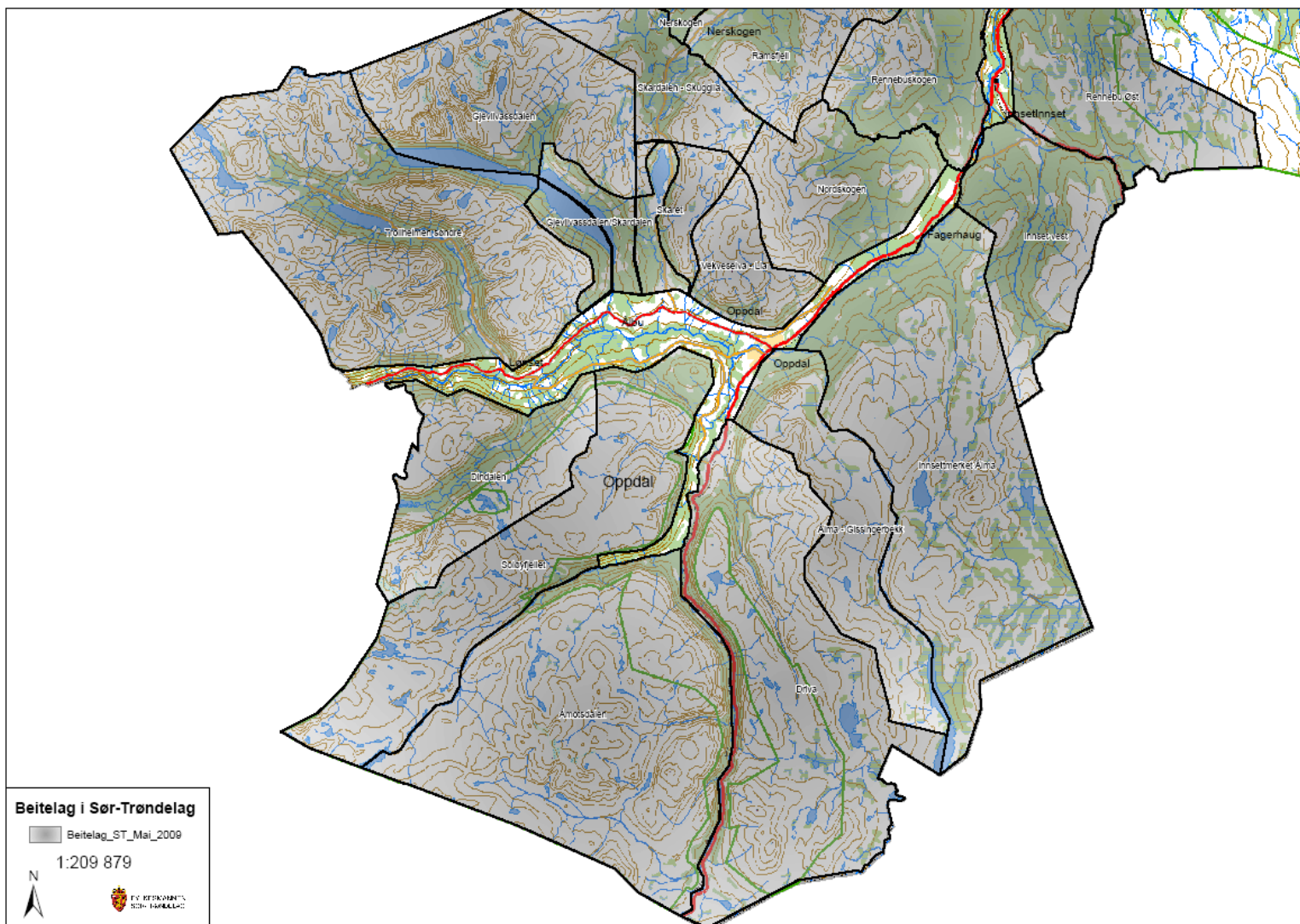

Vedlegg B:

Beskrivelse av hvert beiteområde i Oppdal

Beiteområdene er her beskrevet i forhold til sankelagsgrensene. Kartet nedenfor viser hvordan kommunen er delt inn i sankelag. Det er 12 sankelag med hovedvekt sau, i tillegg kommer Gjevilvassdalen/Skardalen Kalvsankelag som avgrenses av Gjevilvassdalen, Skaret og nordøst-delen av Trollheimen Søndre beitelag. Trollheimen Sijte har tamrein innenfor beitelaga i nord; Trollheimen søndre, Gjevilvassdalen, Skardalen-Skugglia, Skaret, Vekveselva-Lia og Nordskogen beitelag.

Grensene mellom beitelaga er administrative og må ikke sees på som absolutte grenser. Dyra går om en annen og går også til en viss grad over i nabokommunene. Oppdal har beiting av sau fra Tynset, Alvdal, Folldal og Dovre, fra Rennebu og Sunndal og i fra Rindal. Oppdalssauen beiter tilsvarende over i de nevnte kommunene.

Beiteområde Innsetmerket – Álma

Beskrivelse:

Beiteområdet er på ca 259.000 da og omfatter arealet på østsida av hoveddalføret. Det grenser i nordvest mot jernbanelinja, i nord og øst mot Innset (Rennebu kommune) og Kvikne (Tynset kommune), i sør mot Folldal og i vest er det elvene Unna og Álma som danner grense mot nabolaget beitelag 1b. 80 % av totalarealet er fjell og knapt 20 % er skoglier. Fjellarealet er for det meste bygdeallmenning, en liten del er sætereierlag. Skogliene er utskiftet og i privat eie, beitet i skogen har alltid vært betraktet som felles.

Det er nå bare Sjøsåtra som er i tradisjonell drift med kyr. 10 – 11 sætre er base for beiting med sau. I hele området er det vel 50 sætre totalt. Rundt 1850 og utover var noen av disse brukt som driftfelæger. Rundt 1940 ble det sleppt 200-300 naut i utmarka, i tillegg til sæterbuskapen på 50 sætre. Det var da mye mindre sau, kanskje bare rundt 200.

Beitelaget har i dag 17 medlemmer. Sesongen 2017 ble det sleppt 2136 søyer og 3671 lam, til sammen 5807 sau. Dette tilsvarer 22,4 sau pr km².

Beitelaget har organisert tilsyn. Området deles i 4 soner og det går tilsyn min. to turer pr. uke i hver sone, tilsammen 8 dagsverk pr. uke. Første sankedato er ca 10. september i fjellet og 20. september i skogen.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen i området består rundt Orkelsjøen av sandige lag med fyllitt. Lenger øst kommer en stripe med kvartsskifer, før det store området med kalksilikatskifer videre østover mot Kvikne og Røros. Alt i alt er området kalkrikt og dette gir seg utslag i en frodig og næringsrik vegetasjon.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 viser mye lavhei på alle eksponerte parti, kombinert med rishei i lesidene. Grasmyr utgjør en stor del av arealet, grunne kalkmyrer som for storfe vil ha en god beiteverdi, og dersom de er tørre nok også være godt beite for sau. Lågurteng i senkinger i terrenget med tilgang på vatn, og høgstaudeeng på de mest næringsrike områdene. Vierkjerrene er særs gode beiteområder med høgstauder, urter og gras. For øvrig er snøleier spredt i fuktige forsinkinger.

Kartleggingen av Norske fjellbeite i 1947 klassifiserer dette området til å ha "mykje godt beite" med beiteverdi 7,5. Spesielt bemerkes det urterike vierkrattet og engsnøleiene.

Beitekartleggingen fra 2015 viser at nyttbart beite (vegetasjon som er klassifisert som godt eller svært godt beite) utgjør 149 km² av totalareal 259 km². Tetthet av sau på nyttbart beite utgjør 38,9 sau pr km².

Skogområdene er gode biotoper for elg, hjort og rådyr. I høgfjellet er det villrein i Knutshø villreinstamme.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - INNSETMERKET - ÅLMA

År (ant.besetn)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt vekt
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017 (18)	2136	3671	5807	43	2,01	227	6,18	270	4,65	
2016 (18)	2102	3676	5778	28	1,33	170	4,62	198	3,43	-
2015	1917	3396	5313	13	0,68	154	4,53	167	3,14	-
2014	2062	3712	5774	16	0,78	172	4,63	188	3,26	-
2013	2176	3791	5967	39	1,79	255	6,73	294	4,93	-
2012	2022	3500	5522	30	1,48	163	4,66	193	3,50	-
2011	2225	3753	5978	44	1,98	199	5,30	243	4,06	-
2010	2320	3937	6257	46	2,0	218	5,5	262	4,22	-
2009	2452	4180	6632	42	1,7	206	4,9	248	3,74	-
2008 (20)	2307	4079	6386	36	1,6	216	5,3	252	3,95	-
2007 (19)	2148	3731	5879	49	2,3	223	5,9	272	4,63	-
2006 (21)	2058	3586	5644	41	2,0	195	5,4	236	4,18	-
2005 (22)	2030	3477	5507	25	1,2	147	4,2	172	3,12	-
2004 (22)	2030	3463	5493	33	1,6	167	4,8	200	3,6	-
2003 (22)	2055	3417	5472	22	1,1	184	5,4	206	3,76	17,64
2002 (22)	1897	3101	4998	27	1,42	144	4,64	171	3,42	18,95
2001 (20)	1797	2830	4627	19	1,06	179	6,32	198	4,28	19,0
2000 (20)	1684	2622	4306	30	1,79	134	5,11	164	3,81	18,90
1999 (21)	1626	2557	4183	26	1,60	145	5,67	171	4,09	18,09
1998 (20)	1604	2480	4084	23	1,43	144	5,81	167	4,09	17,37
1997 (20)	1708	2664	4372	61	3,57	148	5,56	209	4,78	-
1996 (24)	1681	2563	4244	16	0,95	109	4,25	125	2,95	17,76
1995 (22)	1779	2743	4522	30	1,69	80	2,92	110	2,43	17,01
1994 (23)	1770	2798	4568	11	0,62	105	3,75	116	2,54	17,13
1993 (23)	1834	2821	4655	19	1,03	91	3,22	110	2,36	17,78
1992 (25)	1906	2999	4987	19	1,00	82	2,73	101	2,03	17,02
1991 (23)	1808	2889	4697	27	1,50	101	3,49	128	2,73	17,15
1990 (24)	1733	2810	4543	24	1,38	72	2,56	96	2,11	19,36
1989	1664	2680	4344	30	1,80	63	2,35	93	2,14	18,41
1988	1676	2636	4312	15	0,89	66	2,50	81	1,88	18,59
1987	1631	2486	4117	16	0,98	93	3,74	109	2,65	16,82
1986	1976	2933	4909	16	0,81	68	2,32	84	1,71	16,19
1985 (26)	1864	2810	4674	7	0,38	98	3,49	105	2,25	16,12
1984 (24)	1740	2618	4358	11	0,63	76	2,90	87	2,00	16,95
1983	1481	2471	3952	17	1,15	97	3,93	114	2,89	16,23
1982	1267	2035	3302	7	0,55	82	4,03	89	2,70	16,76
1981	1035	1529	2564	12	1,16	86	5,62	98	3,82	16,0
1980	770	1236	2006	2	0,26	64	5,18	66	3,29	15,0
1979	697	1086	1783	4	0,60	50	4,60	54	3,10	14,2
1978	613	833	1446	5	0,82	25	3,00	30	2,08	-

Beiteområde Álma – Gissingerbekken

Beskrivelse:

Beiteområdet er på 128.000 da og omfatter arealet fra Oppdal sentrum og sørøstover langs Álma, sørover langs Unna og vestbredden av Unndalsvatnet til høgda mellom Trehusvollen og Tanglæggret. Videre vest til store Elgsjøtangen, denne følges nord til Veslvonskaret og videre nordvest til Leirtjønnkollen. Nord til Brattfonnhøa og over Sissihøa og ned Gissingerbekken til E6, videre nordover langs E6 til Oppdal sentrum.

Beitesesongen 2017 ble det sluppet 2163 søyer og 3811 lam på sommerbeite, til sammen 5974 sau. Dette tilsvarer 46,7 sau pr. km². Beitelaget har i dag 13 besetninger med i laget.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen i området består i vest av kalkrik glimmerskifer og videre et belte med vulkanitter. Alt i alt er området kalkrikt og dette gir seg utslag i en frodig og næringsrik vegetasjon.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 viser at skogen innunder Allmannberget-Hevle er mindre godt beite, men beiteverdien tiltar i blåbærskogen opp lia. Store deler av beiteområdet består av karrig høg fjell med mye blokkmark og lite beitebare arealer. Beste beiteene i området er østsida av Sissihøa og når en kommer inn i Unndalen i vierkjerr og lågurtenger ned mot Unna og Unndalsvatnet.

Undersøkelsen Norske Fjellbeite i 1947 klassifiserte beitet i området til "mykje godt beite" med beiteverdi 7,5. Spesielt bemerkes stivstarrheiene, urterike engsnøleier og vierkratt.

Beitekartleggingen fra 2015 viser at nyttbart beite (vegetasjon klassifisert som godt og svært godt beite) utgjør bare 44 km² av totalarealet på 128 km². Tetthet med sau på nyttbart beite utgjør for laget 135,7 sau pr km². Det er derfor helt naturlig at sauene i beitelaget også bruker nabo-områdene som beitegrunnlag.

Knutshø villreinstamme bruker også samme beiteområde.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - ÅLMA - GISSINGERBEKK

År (ant.beset n)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017 (13)	2163	3811	5974	79	3,65	424	11,13	503	8,42	
2016 (13)	2172	3928	6100	56	2,58	196	4,99	252	4,13	-
2015	2133	3678	5811	45	2,11	202	5,49	247	4,25	-
2014	1962	3567	5529	48	2,45	168	4,71	216	3,91	-
2013	1971	3351	5322	62	3,15	259	7,73	321	6,03	-
2012	1861	3045	4906	58	3,12	210	9,07	268	5,46	-
2011	1685	2968	4653	54	3,2	204	6,87	258	5,54	-
2010	1733	2973	4706	50	2,9	214	7,2	264	5,61	-
2009	1748	3113	4861	38	2,2	177	5,7	215	4,42	-
2008 (14)	1789	3095	4880	54	3,0	178	5,8	232	4,75	-
2007 (15)	1810	3194	5004	81	4,5	276	8,6	357	7,13	-
2006 (15)	1888	3254	5142	62	3,3	237	7,3	299	5,81	-
2005 (15)	1971	3162	5133	70	3,6	235	7,4	305	5,94	-
2004 (16)	1867	3044	4911	38	2,0	164	5,4	202	4,11	-
2003 (16)	1970	3121	5091	59	3,0	191	6,1	250	4,91	18,38
2002 (16)	1840	2840	4680	40	2,17	192	6,76	232	4,96	18,95
2001 (14)	1706	2408	4114	34	1,99	226	9,39	260	6,32	18,40
2000 (13)	1540	2076	3616	50	3,25	221	10,65	271	7,50	18,70
1999 (13)	1454	2140	3594	47	3,23	239	11,17	286	7,96	17,73
1998 (14)	1484	2293	3777	44	2,96	154	6,72	198	5,24	17,70
1997 (15)	1647	2392	4039	57	3,46	212	8,86	269	6,66	-
1996 (16)	1806	2575	4381	39	2,16	161	6,25	200	4,57	17,47
1995 (16)	1835	2588	4423	38	2,07	127	4,91	165	3,73	16,84
1994 (17)	1713	2628	4341	35	2,04	151	5,75	186	4,28	16,64
1993 (17)	1632	2636	4268	24	1,47	127	4,81	151	3,53	17,17
1992 (17)	1749	2850	4599	25	1,43	111	3,89	136	2,96	16,64
1991 (15)	1654	2809	4463	21	1,27	119	4,24	140	3,14	16,95
1990	1598	2592	4190	22	1,38	99	3,82	121	2,89	19,58
1989	1604	2559	4163	23	1,43	112	4,38	135	3,24	19,28
1988	1580	2511	4091	13	0,82	84	3,35	97	2,37	18,75
1987	1759	2819	4578	23	1,31	92	3,26	115	2,51	17,00
1986	1789	2735	4524	20	1,12	99	3,62	119	2,63	16,58
1985 (17)	1803	2902	4705	20	1,11	105	3,62	125	2,66	16,50
1984 (16)	1539	2465	4004	17	1,10	96	3,89	113	2,82	16,15
1983	1571	2518	4089	23	1,46	88	3,49	111	2,72	15,47
1982	1633	2586	4219	30	1,84	80	3,09	110	2,61	16,65
1981	1737	2748	4485	20	1,15	121	4,40	141	3,14	16,4
1980	1647	2579	4226	34	2,07	160	6,20	194	4,59	14,8
1979	1403	2129	3532	20	1,40	130	6,10	150	4,20	15,0
1978	1148	1725	2873	19	1,66	200	11,60	219	7,62	-

Beiteområde Driva

Beskrivelse:

Beiteområdet er på 245.000 da og omfatter arealet øst for E6 fra fylkesgrensa mot Oppland til Gissingerbekken, følger videre beitelag lb sine grenser over Sissihøa, Brattfonnhøa, Leirtjønkkollen og Elgsjøtangen til Unndalsvatnet. Grensa går videre i Unndalsvatnet til fylkesgrensa mot Hedmark, vestover følges fylkesgrensa til Hedmark og Oppland til E6.

Beitesesongen 2017 ble det sluppet 3298 søyer og 6271 lam på sommerbeite, til sammen 9569 sau. Dette tilsvarer 39,0 sau pr. km². 15 saubesetninger er medlem i beitelaget pr. i dag. I området slippes også en del ammekyr/ungdyr men ikke i regi av Organisert beitebruk.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen i området består i vest av kalkrik glimmerskifer og videre et belte med vulkanitter. Alt i alt er området kalkrikt og dette gir seg utslag i en frodig og næringsrik vegetasjon. Sør for Engan ligger et større felt med glimmerskifer/glimmergneis. Berggrunnen gir en rik vegetasjon, spesielt vest for Heimtjønna/Haugtjønna og mot Drivdalen.

Undersøkelsen Norske Fjellbeite i 1947 klassifiserte Drivstutmålet og Vårstigen til områder med "mykje godt beite". Spesielt nevnes engsnøleier, alpine smyleheier og fjellmosnøleie (musøresnøleie) i tillegg til rike vierkratt.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 viser store sammenhengende områder med svært godt beite. Spesielt er lisa oppover Drivdalen svært produktiv, samt Vinstradalen på begge sider. Fjellpartiene mellom Knutshøene og Elgsjøen-Bekkelægret har store areal av grasrike lågurtenger og høgstaudeeng som er svært gode beiter.

Beitekartleggingen fra 2015 viser at nyttbart beite (vegetasjon klassifisert som godt og svært godt beite) utgjør bare 148 km² av totalarealet på 245 km². Tetthet med sau på nyttbart beite utgjør for laget 64,6 sau pr km². I tillegg kommer beite av storfe og villrein. Øvre grense av beiteområdets kapasitet/tålegrense begynner nok etter hvert å bli nådd.

Knutshø villreinstamme bruker også samme beiteområde.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - DRIVA

År (ant.besetn)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017 (15)	3298	6271	9569	99	3,00	718	11,45	817	8,54	
2016 (15)	3336	6368	9704	81	2,43	365	5,73	446	4,6	-
2015	3287	6303	9590	77	2,34	431	6,84	508	5,3	-
2014	3160	6048	9208	86	2,72	435	7,19	521	5,66	-
2013	3080	5676	8756	63	2,05	488	8,6	551	6,29	-
2012	3045	5339	8384	102	3,35	484	9,07	586	6,99	-
2011	2846	5100	7946	80	2,81	443	8,69	523	6,58	-
2010	2630	4841	7471	86	3,3	412	8,5	498	6,67	-
2009	2180	4180	6360	61	2,8	293	7,0	354	5,57	-
2008 (16)	2129	3990	6119	64	3,0	269	6,7	333	5,44	-
2007 (16)	2209	4078	6287	56	2,5	333	8,2	389	6,19	-
2006 (16)	2255	4086	6341	98	4,3	399	9,8	497	7,87	-
2005 (17)	2249	3988	6237	46	2,0	360	9,0	406	6,51	-
2004 (16)	1997	3612	5609	43	2,2	323	8,9	366	6,53	-
2003 (16)	2002	3494	5496	40	2,0	344	9,8	384	6,99	17,99
2002 (16)	1930	3202	5132	25	1,30	251	7,84	276	5,38	19,30
2001 (17)	1895	3225	5120	32	1,69	293	9,09	325	6,35	19,10
2000 (17)	1870	2960	4830	32	1,72	252	8,52	284	5,88	19,20
1999 (17)	1786	2781	4567	55	3,08	301	10,82	356	7,80	17,58
1998 (17)	1808	2811	4619	44	2,43	291	10,35	335	7,25	18,37
1997 (19)	1980	3034	5014	74	3,74	381	12,56	455	9,07	-
1996 (18)	1931	2909	4840	48	2,49	151	5,19	199	4,11	17,66
1995 (17)	1977	3030	5007	42	2,13	186	6,14	228	4,55	16,91
1994 (19)	2075	3051	5126	50	2,41	228	7,47	278	5,42	16,87
1993 (20)	1956	2940	4896	14	0,71	126	4,28	140	2,85	17,57
1992 (20)	2020	3067	5087	25	1,24	151	4,92	176	3,46	17,06
1991 (19)	1735	2817	4552	26	1,50	149	5,29	175	3,84	16,89
1990 (20)	1667	2745	4412	36	2,16	99	3,61	135	3,06	19,25
1989	1660	2624	4284	21	1,27	114	4,35	135	3,15	18,52
1988	1759	2765	4524	15	0,85	157	5,68	172	3,80	17,86
1987	1949	3036	4985	31	1,59	117	3,85	148	2,97	17,63
1986	2066	3178	5244	30	1,45	144	4,53	174	3,32	17,42
1985 (25)	2148	3366	5514	29	1,35	140	4,16	169	3,07	16,71
1984 (27)	2079	3368	5447	36	1,73	128	3,80	164	3,01	16,53
1983	1861	3139	5000	22	1,18	88	2,80	110	2,20	16,64
1982	1981	3125	5106	23	1,16	55	1,76	78	1,53	17,79
1981	2097	3241	5338	19	0,91	133	4,10	152	2,85	16,70
1980	1964	3137	5101	23	1,17	186	5,93	209	4,10	15,15
1979	1816	2909	4725	19	1,05	92	3,16	111	2,35	15,60
1978	1780	2813	4593	30	1,69	188	6,68	218	4,75	-

Før 1991 var IC Driva delt i 2 lag; Driva (IC) og Engan (ID). Tallene er ført samlet for disse 2 laga i oversikten.

Beiteområde Soløyfjellet

Beskrivelse:

Beiteområdet er på 204.000 da og grenser mot Morkabekken i nord-vest, går over Soløyfjellet til Brattskarven, til framsida av Svartdalskollen, over Snøfjellskollan og langs fylkesgrensa mot Møre- og Romsdal til toppen av Storskrynten. Videre langs grensa mot Oppland fylke til Åmotselva, langs elva fram til Åmotsdal gård og deretter langs morkajordene fram til Morkabekken.

Åmotsdalen har også et rikt fugle- og dyreliv. Området har opprinnelig vært i bruk til jakt på rein, rype og til fiske. Etter hvert ble det husdyrhold, sæterdrift og gull-leting. Det er flere steder fangstgraver for rein i området: ved Flatbekktjønna, Tverrfjellet, Snøfjelltjønna, Soløyfjellet, Blakkhaugtjønna, Skærdalen og ved Ståkkåbekken. Det er funnet boplasser ved Tverrfjellet, Trontjønna, Soløyfjellet og Ståkkåbekken.

Beitesesongen 2017 ble det sluppet 1239 søyer og 2092 lam på sommerbeite, til sammen 3331 sau. Det er ikke tradisjonell sætring i området, men det slippes en del storfe. I 2017 ble det rapportert inn 127 storfe via Organisert beitebruk. Medregnet storfe og sau er beitedyr tettheten tilsvarende 19,44 sau pr km². (En storfe tilsvarer 5 saue-enheter). Svarthaugen er det området med størst dyretetthet, der det beiter både sau og storfe. Det samme gjelder for Sætrumslia og Skoremslia. Det er ikke dyr fra andre kommuner som beiter i området. Soløyfjellet har 18 saubesetninger og 2 storfebesetning med i beitelaget.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen består for det meste av granittisk gneis. Nord og øst i beiteområdet er det sandstein og skifer. Botanisk sett er dette fattige områder. I tillegg er det gullfunn v. Heggstøltjønna.

Skogliene vokser igjen av småskog. Skogliene er stort sett vår og høstbeiter. Åmotsdalen og Svarthaugen brukes hele sesongen. Sætervangene og høyereliggende fjellpartier med tilhørende daler er sommerbeite. Svarthaugen og sætervangene er områder som det blir beitet mest på.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 er ikke like detaljert for Oppdal for øvrig utenom østfjellet. Det er gamle vegetasjonskartlegginger som er lagt til grunn. Temakart beite viser at lisa fra Engan, via Båggåstronda og til Bjørkåsen har svært godt beite. Videre innover Åmotsdalen, Trondalen og Skærdalen er det i hovedsak godt beite med innslag av svært godt beite. Oppe på fjellet er det mer skrint.

For Oppdal generelt mener Nibio at nyttbart beite er ca 50 % av totalt beiteareal. For Soløyfjellet vil nyttbart beite utgjøre 102 km². Sau og storfe fordelt på nyttbart beite vil da bli 38,8 saue-enheter pr km².

Villreinen i Snøhetta bruker også samme beiteområde.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - SOLØYFJELLET

År (ant.besetn)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017 (20)	1239	2092	3331	67	5,41	235	11,23	302	9,07	
2016 (15)	1334	2282	3616	44	3,3	175	7,67	219	6,06	-
2015	1352	2366	3718	29	2,14	186	7,86	215	5,78	-
2014	1295	2343	3638	29	2,24	178	7,6	207	5,69	-
2013	1317	2261	3578	27	2,05	230	10,17	257	7,18	-
2012	1547	2567	4114	57	3,68	116	4,52	173	4,21	-
2011	1450	2516	3966	51	3,52	268	10,65	319	8,04	-
2010	1197	2066	3263	25	2,1	165	8,0	190	5,82	-
2009	1144	1930	3074	22	1,9	147	7,6	169	5,5	-
2008 (12)	1160	2071	3231	31	2,7	184	8,9	215	6,65	-
2007 (13)	1285	2286	3571	22	1,7	234	10,2	256	7,17	-
2006 (15)	1400	2514	3914	36	2,6	214	8,5	250	6,39	-
2005 (16)	1372	2414	3786	44	3,2	256	10,6	300	7,92	-
2004 (18)	1420	2351	3771	48	3,4	240	10,2	288	7,64	-
2003 (18)	1358	2332	3690	38	2,8	389	16,7	427	11,57	17,31
2002 (18)	1394	2186	3580	21	1,51	226	10,34	247	6,90	17,91
2001 (18)	1354	2130	3484	25	1,85	268	12,58	293	8,41	17,80
2000 (19)	1398	2028	3426	22	1,58	269	13,27	291	8,50	18,30
1999 (19)	1423	2019	3442	26	1,83	285	14,12	311	9,04	16,96
1998 (20)	1413	2088	3501	29	2,05	273	13,07	302	8,63	16,27
1997 (20)	1509	2195	3704	33	2,19	150	6,83	183	4,94	-
1996 (21)	1561	2270	3831	36	2,31	244	10,75	280	7,31	15,88
1995 (22)	1706	2541	4247	38	2,23	281	11,06	319	7,51	15,69
1994 (22)	1657	2421	4078	39	2,35	236	9,75	275	6,74	16,20
1993 (22)	1582	2480	4062	23	1,45	186	7,50	209	5,14	16,62
1992 (22)	1686	2465	4151	37	2,19	210	8,52	247	5,95	16,20
1991 (20)	1670	2584	4254	48	2,87	188	7,28	236	5,55	15,42
1990 (20)	1639	2506	4145	31	1,89	159	6,34	190	4,58	17,41
1989	1940	2973	4913	38	1,96	330	11,10	368	7,49	16,68
1988	1907	2905	4812	63	3,30	309	10,64	372	7,73	16,49
1987	2237	3273	5510	36	1,61	246	7,52	282	5,12	15,12
1986	2199	3216	5415	32	1,46	167	5,19	199	3,68	15,10
1985 (27)	2172	3310	5482	38	1,75	184	5,56	222	4,05	14,98
1984 (32)	2294	3372	5666	51	2,22	243	7,21	294	5,19	15,45
1983	2325	3537	5862	45	1,94	276	7,80	321	5,48	15,27
1982	2387	3639	6026	45	1,89	172	4,73	217	3,60	16,04
1981	2416	3471	5887	27	1,12	172	4,96	199	3,38	15,2
1980 (31)	2164	3225	5389	22	1,02	329	6,11	351	6,51	13,8
1979	1937	2844	4781	27	1,40	242	8,50	269	5,60	14,2
1978	1812	2748	4560	26	1,44	186	6,77	212	4,65	-

I 1989 ble grensene for sankelagene justert. To relativt store besetninger ble flyttet over fra Soløyfjellet til Dindalen.

Beiteområde Trollheimen søndre

Beskrivelse:

Beiteområdet var tidligere delt i tre beitelag: Sliperhovden, Storlia og Storhornet beitelag. I år 2000 ble disse tre slått sammen til ett beitelag og døpte seg om til Trollheimen søndre beitelag.

Beiteområdet er på 310.000 da og ligger vest for Gjevilvatnet og sør og øst for fylkesgrensa i Møre og Romsdal, nord for riksvei 70. Beiteområdet varierer fra 500 – 1700 m.o.h.

Beiteområdet har vært brukt til beite i lange tider, men i en mindre skala. I dag er det stor gjengroing i området. Beitegrunnet er stort med plass for flere beitedyr. Sauen trekker etter det ferskeste beitet og følger snøkanten oppover om våren.

Beitesesongen 2017 ble det sluppet 1991 søyer og 2774 lam på sommerbeite, til sammen 4765 sau. Av storfe ble det sluppet 149 stk fra 4 besetninger. Dette tilsvarer 17,7 dyr pr km² totalareal. Beitelaget har 19 medlemmer. Beitelaget har opprettholdt de tre opprinnelige områdene som sankelag og fører tilsyn i disse områdene jevnt gjennom sesongen. I sæterdalene i beiteområdet er det også tradisjonell sætring med melkekyr: Oppigardssætra, Løkkjsætra og Skansen i Storlidalen og Håggåengsætra, Hornsætra og Ustigardsætra i Gjevilvassdalen. På Torvessætra har det i flere somre gått en flokk med geit i utmark.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen vest i området består av gneis, østover går den over i striper av glimmerskifer, sandstein/leirskifer og øyegneis. Stripene gir grunnlag for rik vegetasjon, som igjen gir gode beiter.

Lyftingsmos undersøkelse i 1976 konkluderer med at i dette området er det store botner og daler med ypperlig sommerbeite, i tillegg til gode snøleier høyere opp. Karakteren settes til godt og særs godt beite.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 er ikke like detaljert for Oppdal for øvrig utenom østfjellet. Det er gamle vegetasjonskartlegginger som er lagt til grunn. Temakart beite viser store områder som godt og svært godt beite. Alle lisider langs riksvei 70, og inn i Storlidalen og Gjevilvassdalen er svært godt beite. Innover fjellplatåene både mot Kråkvasstind, Okla og Storhornet er gode beiter. Ved Tovatna, og mot Vassenden og Hyttaldalen er det godt og svært godt beite.

For Oppdal generelt mener Nibio at nyttbart beite er ca 50 % av totalt beiteareal. For Trollheimen Søndre beitelag vil nyttbart beite utgjøre 155 km². Sau fordelt på nyttbart beite vil da bli 35,5 sau pr km². Det er god plass, og derfor også økende gjengroing – spesielt i lisidene.

Deler av området brukes også av Gjevilvassdalen-Skaret kalvsankelag, og Storhornet-Okla-Hyttaldalen er beite for Trollheimsreinen.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - TROLLHEIMEN SØNDRE

År (ant.besetn)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017 (19)	1991	2774	4765	75	3,77	361	13,01	436	9,15	
2016 (16)	1826	2849	4675	57	3,12	253	8,88	310	6,63	-
2015	1795	2898	4693	54	3,01	247	8,52	301	6,41	-
2014	1602	2478	4080	45	2,81	231	9,32	276	6,76	-
2013	1657	2660	4317	44	2,66	310	11,65	354	8,2	-
2012	1647	2430	4077	64	3,89	318	13,09	382	9,37	-
2011	1598	2460	4058	36	2,25	340	13,82	376	9,27	-
2010	1538	2345	3883	63	4,1	437	18,6	499	12,88	-
2009	1505	2448	3953	53	3,5	336	13,7	389	9,84	-
2008 (16)	1539	2434	3973	49	3,2	311	12,8	360	9,06	-
2007 (16)	1728	2665	4393	68	3,9	367	13,8	435	9,90	-
2006 (16)	1772	2554	4326	83	4,7	324	12,7	407	9,41	-
2005 (16)	1792	2705	4497	73	4,1	348	12,9	421	9,36	-
2004 (16)	1879	2717	4596	57	3,0	272	10,0	329	7,16	-
2003 (16)	1909	2896	4805	58	3,0	279	9,6	337	7,01	16,38
2002 (16)	1902	2657	4559	66	3,47	210	7,90	276	6,05	18,18
2001 (16)	1882	2424	4306	32	1,70	350	14,44	382	8,87	17,70
2000 (18)	1966	2683	4649	33	1,68	368	13,72	402	8,63	18,10
1999 (18)	1910	2515	4425	51	2,67	379	15,07	430	9,72	17,62
1998 (20)	1999	2701	4700	95	4,76	369	13,67	464	9,88	17,11
1997 (20)	1928	2612	4540	48	2,49	245	9,38	292	6,44	-
1996 (21)	2121	2878	4999	65	3,07	242	8,41	307	6,15	17,79
1995 (21)	2116	2991	5107	61	2,89	254	8,50	315	6,17	16,83
1994 (21)	2125	2880	5005	55	2,59	302	10,49	357	7,14	16,78
1993 (19)	1986	2708	4694	49	2,47	230	8,50	279	6,01	17,03
1992 (20)	2045	2977	5022	38	1,86	166	5,58	204	4,07	17,31
1991 (21)	1951	3082	5033	41	2,11	147	4,77	188	3,74	16,68
1990 (21)	1881	2919	4800	44	2,34	137	4,70	181	3,77	18,36
1989 (21)	1938	2836	4774	39	2,02	187	6,60	226	4,74	17,68
1988 (21)	1930	2780	4710	59	3,06	137	4,93	196	4,17	16,76
1987 (20)	1932	2860	4792	45	2,33	150	5,25	195	4,07	16,23
1986 (25)	2141	3007	5148	73	3,41	166	5,52	239	4,65	15,70
1985 (27)	2132	3092	5224	44	2,07	152	4,92	196	3,76	16,08
1984 (29)	2107	2888	4995	41	1,95	130	4,51	171	3,43	15,99
1983 (28)	1919	2853	4772	21	1,10	101	3,54	122	2,56	16,47
1982	1821	2529	4350	47	2,58	103	4,08	150	3,45	17,31
1981	1567	2145	3712	24	1,54	75	3,97	99	2,67	17,90
1980	1343	1951	3294	10	0,75	62	3,18	72	2,19	15,94
1979	1081	1554	2635	8	0,74	77	4,96	85	3,23	16,14
1978	899	1300	2199	10	1,12	41	3,16	51	2,32	-

Beitelag Sliperhovden, Storlia og Storhornet ble i år 2000 slått sammen til ett lag. I denne tabellen er tall fra alle tre laga slått sammen.

Beiteområde Gjevilvassdalen

Beskrivelse:

Beiteområdet er på 145.000 da og omfatter arealet øst for Hyttedalen ned til Vassenden, videre nord for Gjevilvatnet. Grensa går i Festa elv ned til Rv 70 og nord for riksveien fram til Bakkberga. Videre nordover over Dørremshovden, Rauhovden, Nonshøtjønna, svinger der rett vest til Svahøa. Videre nord til Høghøa og derfra i rett linje til Svarthamran og vestover langs fylkesgrensa mot Møre og Romsdal til Hyttedalen.

Beitesesongen 2017 ble det sluppet 1341 søyer og 2322 lam på sommerbeite, til sammen 3663 sau. Dette tilsvarer 25,2 dyr pr. km² totalareal. Beitelaget for sau har 11 medlemmer. For storfe: se Gjevilvassdalen-Skaret kalvsankelag.

Det er flere som sætrer med kyr i Gjevilvassdalen, i 2017 var det Skarsessætra, Utigardsætra, Nestusætra, Gulsengsætra og Håkkårsvollsætra.

Beiteområdet er også sommerbeite for Trollheimen Sijte.

Beitegrunnlag:

Området består av både skogs- og fjellbeite. Mot sør og sørøst er det skogsbeite som preges av tidlig beite i bjørkliene. I nord og nordvest er det fjellbeiter med gode snøleier. Etter saueslipp går sauene i bjørkliene og trekker nordover og opp i høyden ettersom beitet blir til utover juni.

Berggrunnen i området består av glimmerskifer, gneis og sandstein. Glimmerskiferen som danner et bånd i bakre del av Gjevilvasskamman og over Tyrikvamfjellet er rikt på kalsiumholdig amfibolitt. Her har botanikere boltret seg, sammen med beitende sau, i mange år. Den kalkrike vegetasjonen gir gode beiter.

Undersøkelsen Norske Fjellbeite i 1947 og Lyftingsmo i 1976 gir beiteområdet karakteristikken godt beite og særs godt beite. Spesielt trekkes fram rikmyrer, smylerik blåbær-bjørkeskog, snøleier, alpine smyleheier og rike vierkratt.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 er ikke like detaljert for Oppdal for øvrig utenom østfjellet. Det er gamle vegetasjonskartlegginger som er lagt til grunn. Temakart beite viser store områder som godt og svært godt beite. Lisida fra Festa, inn langs Gjevilvatnet og helt inn Gjærdøldalen er svært godt beite for både sau og storfe. I fjellene har alle slake parti grasrike kalkmyrer eller lågurtenger, snøleier som er godt og svært godt beite. På toppene er det mer blokkrikt og karrig.

For Oppdal generelt mener Nibio at nyttbart beite er ca 50 % av totalt beiteareal. For gjevilvassdalen beitelag vil nyttbart beite da utgjøre ca 73 km². Sau fordelt på nyttbart beite vil da bli 50,2 sau pr km². Det er god plass, og derfor også økende gjengroing – spesielt i lisidene.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - GJEVILVASSDALEN

År (ant.besetn)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017	1341	2322	3663	22	1,64	97	4,18	119	3,25	
2016 (11)	1239	2143	3382	21	1,69	101	4,71	122	3,61	-
2015	1029	1830	2859	11	1,07	67	3,66	78	2,73	-
2014	994	1774	2768	26	2,62	90	5,07	116	4,19	-
2013	960	1726	2686	9	0,94	101	5,85	110	4,10	-
2012	1224	2171	3395	20	1,63	159	7,32	179	5,27	-
2011	1123	2073	3196	25	2,23	119	5,74	144	4,51	-
2010	1086	1972	3058	16	1,5	107	5,40	123	4,05	-
2009	1043	1864	2907	22	2,1	162	8,70	184	6,33	-
2008 (9)	851	1513	2364	23	2,7	106	7,00	129	5,46	-
2007 (10)	970	1706	2676	34	3,5	165	9,70	199	7,44	-
2006 (11)	1023	1816	2839	28	2,7	123	6,80	151	5,32	
2005 (11)	1099	1902	3001	41	3,7	128	6,70	159	5,63	-
2004 (11)	1105	1950	3055	25	2,3	102	5,20	127	4,20	-
2003 (11)	1112	1954	3066	19	1,7	123	6,30	142	4,63	18,70
2002 (11)	1096	1784	2880	9	0,82	34	1,91	43	1,49	18,77
2001 (11)	1039	1645	2684	13	1,25	29	1,76	42	1,56	18,0
2000 (13)	928	1487	2415	12	1,30	28	1,89	40	1,66	18,30
1999 (11)	1020	1394	2414	11	1,08	38	2,73	49	2,03	17,48
1998 (11)	963	1443	2406	18	1,87	54	3,74	72	2,99	17,43
1997 (11)	991	1553	2544	19	1,92	55	3,54	74	2,91	-
1996 (13)	1147	1737	2884	19	1,66	47	2,71	66	2,29	17,06
1995 (13)	1253	1889	3142	15	1,20	51	2,70	66	2,10	16,49
1994 (13)	1191	1927	3118	16	1,34	79	4,10	95	3,05	17,14
1993 (13)	1091	1827	2918	19	1,74	57	3,11	76	2,60	17,59
1992 (13)	1136	1794	2930	18	1,58	49	2,73	67	2,29	16,91
1991 (13)	1239	2045	3284	17	1,37	60	2,93	77	2,34	16,19
1990 (13)	1237	1951	3188	17	1,37	64	3,28	81	2,54	18,12
1989	1240	1864	3104	18	1,45	41	2,20	59	1,90	17,80
1988	1221	1831	3052	21	1,72	47	2,57	68	2,23	17,09
1987	1353	1979	3332	23	1,70	66	3,34	89	2,67	15,62
1986	1396	1968	3364	21	1,50	61	3,10	82	2,44	15,89
1985 (14)	1328	2037	3365	19	1,43	74	3,63	93	2,76	16,36
1984 (17)	1279	1956	3235	26	2,03	43	2,20	69	2,13	16,79
1983	1228	1991	3219	9	0,73	43	2,16	52	1,62	16,23
1982	1230	1951	3181	10	0,92	59	3,02	69	2,17	16,90
1981	1079	1533	2612	14	1,30	28	1,83	42	1,61	16,1
1980	891	1414	2305	7	0,79	35	2,48	42	1,82	14,8
1979 *	2003	2971	4974	25	1,2	111	3,7	136	2,7	14,5
1978 *	1849	2724	4573	14	0,75	97	3,56	111	2,43	-

* I 1978 og 1979 var Gjevilvassdalen, Skaret og Skaret-Skugglia sammenslått til ett sankelag. Tallene er derfor ført samlet for disse 3 laga i denne perioden.

Beiteområde Skaret

Beskrivelse:

Beiteområdet er på 71.600 da og omfatter arealet fra Bakkberga, nord for Rv 70 østover til Vekveselva, derfra nordover langs Vekveselva til Brattskarven. Så vestover nord for Svarttjørn til Reintjørn, videre nord for Skarvatnet til Nonshøa. Så sørover over Rauhovden og Dørremshovden til Bakkberga.

Beitesesongen 2017 ble det sluppet 1149 søyer og 1751 lam på sommerbeite, til sammen 2900 sau. Dette tilsvarer 40,5 sau pr km². Det er nå 6 besetninger som slipper sau i beitelaget.

Det ble sætret med kyr på Vognildsætra og Remmasætra sommeren 2017.

Storfe beiter i Gjevilvassdalen-Skaret kalvsankelag som omfatter nesten samme området. Beite også for tamrein i Trollheimen Sijte.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen i området består av nord-sør-striper av sandstein, øyegneis, og glimmerskifer. Øst for Skarvatnet dominerer vulkanitter. Vegetasjonen er her fattigere enn ved Gjevilvatnet.

Undersøkelsen Norske Fjellbeite fra 1947 og Lyftingsmo 1976 karakteriserte områdene til å ha godt og særs godt beite. Spesielt nevnes her gras og urterike vierkratt, starrmyrer og snøleier.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 er ikke like detaljert for Oppdal for øvrig utenom østfjellet. Det er gamle vegetasjonskartlegginger som er lagt til grunn. Temakart beite viser store områder som godt og svært godt beite. Lisida fra Stensesgrenda, langs Skarveien og helt til høgste Skaret er svært godt beite for både sau og storfe, likeens på vestsida av Skarvatnet.. I fjellene har alle slake parti grasrike kalkmyrer eller lågurtenger, snøleier som er godt og svært godt beite. På toppene er det mer blokkrikt og karrig.

For Oppdal generelt mener Nibio at nyttbart beite er ca 50 % av totalt beiteareal. For Skaret beitelag stemmer nok dette godt, da mye godt beite er bygd ned med hytter. Nyttbart beite vil da utgjøre ca 36 km². Sau fordelt på nyttbart beite vil da bli 80,5 sau pr km² og det er et høyt beitetrykk.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - SKARET

År (ant.besetn)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017 (6)	1149	1751	2900	19	1,65	139	7,94	158	5,45	
2016 (6)	942	1621	2563	21	1,38	101	6,23	114	4,45	-
2015	960	1647	2607	9	0,94	89	5,4	98	3,76	-
2014	651	1158	1809	9	1,38	38	3,28	47	2,6	-
2013	921	1722	2643	16	1,74	92	5,34	108	4,09	-
2012	968	1783	2751	33	3,41	124	6,95	157	5,71	-
2011	967	1757	2724	20	2,07	114	6,49	134	4,92	-
2010	983	1838	2821	12	1,2	97	5,3	109	3,86	-
2009	952	1770	2722	21	2,2	120	6,8	141	5,18	-
2008 (7)	1003	1834	2837	20	2,1	96	5,3	116	4,16	-
2007 (7)	1010	1892	2902	27	2,7	103	5,4	130	4,48	-
2006 (7)	1038	1921	2959	18	1,7	134	7,0	152	5,14	-
2005 (7)	1009	1792	2801	22	2,2	78	4,4	100	3,57	-
2004 (7)	1003	1793	2796	12	1,2	80	4,5	92	3,29	-
2003 (7)	1014	1740	2754	12	1,2	82	4,7	94	3,41	17,36
2002 (9)	1260	2084	3344	23	1,83	93	4,46	116	3,47	18,35
2001 (9)	1232	2103	3335	18	1,46	77	3,66	95	2,85	18,70
2000 (10)	1180	1935	3115	18	1,53	108	5,59	126	4,05	18,80
1999 (10)	1264	2032	3296	20	1,58	105	5,17	125	3,79	17,42
1998 (10)	1261	2000	3261	19	1,51	76	3,80	95	2,91	16,60
1997 (10)	1407	2154	3561	21	1,49	100	4,64	121	3,40	-
1996 (10)	1464	2259	3723	22	1,50	124	5,49	146	3,92	15,61
1995 (10)	1446	2318	3764	15	1,04	78	3,37	93	2,47	16,18
1994 (10)	1401	2252	3653	28	2,00	72	3,20	100	2,74	16,21
1993 (10)	1372	2173	3545	10	0,72	44	2,02	54	1,52	17,32
1992 (10)	1455	2109	3564	20	1,37	60	2,84	80	2,24	16,37
1991 (10)	1318	2179	3497	10	0,76	39	1,79	49	1,40	15,84
1990 (10)	1182	1938	3120	15	1,27	43	2,22	58	1,86	18,43
1989 *	1595	2502	4097	17	1,07	52	2,08	69	1,68	18,24
1988 *	1526	2483	4009	22	1,44	74	2,98	96	2,39	17,28
1987 *	1886	3056	4942	32	1,70	147	4,81	179	3,62	15,80
1986 *	1746	2575	4321	21	1,20	91	3,53	112	2,59	15,30
1985 *(17)	1640	2584	4224	11	0,67	56	2,17	67	1,59	15,63
1984 *(17)	1656	2644	4300	11	0,66	54	2,04	65	1,51	16,54
1983 *	1555	2496	4051	13	0,84	45	1,80	58	1,43	15,77
1982 *	1483	2415	3898	12	0,81	71	2,94	83	2,13	17,58
1981 *	1433	2167	3600	9	0,63	68	3,14	77	2,14	16,0
1980 *	1283	1922	3205	8	0,62	79	4,11	87	2,71	14,9
1979 **	2003	2971	4974	25	1,2	111	3,7	136	2,7	14,5
1978 **	1849	2724	4573	14	0,76	97	3,56	111	2,43	-

* Fra 1980-89 var Skaret og Skardalen-Skugglia ett sankelag. Tallene er derfor her ført samlet for disse 2 laga.

** I 1978 og 1979 var Gjevilvassdalen, Skaret og Skardalen-Skugglia sammenslått til ett sankelag.

Beiteområde Skardalen – Skugglia

Beskrivelse:

Beiteområdet er på 90.000 da og omfatter arealet nord for Skarvatnet. Fra Nonshøtjønnna og rett vest til Svahøa, videre nord til Høghøa og derfra i rett linje til Svarthamran og fylkesgrensa mot Møre og Romsdal, fylkesgrensa følges nordøstover til kommunegrensa mot Rennebu. Denne følges videre østover over Minilldalsmyran, Nerskogveien og opp Eldåskardet til Levra elv. Derfra i rett linje sør til Brattskarven, videre derfra vestover mellom Reintjønnna og Svarttjønnna, over høgste Skaret til Nonshøa.

Beitesesongen 2017 ble det sluppet 563 søyer og 1110 lam på sommerbeite, til sammen 1673 sau. Dette tilsvarer 18,6 sau pr. km² totalareal. Beitelaget har 4 medlemmer.

Området beites også av tamrein i Trollheimen Sijte.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen i området består av nord-sør-striper av øyegneis, sandstein og glimmerskifer. Området bak Tyrikvamfjellet og Høghøa er rike områder med gode beiter.

Undersøkelsen Norske Fjellbeite fra 1947 og Lyftingsmo 1976 har kartlagt beitet i området til godt og særs godt. Spesielt nevnes Svadalen og områdene ved Grøna, Høghøa og Grønhøa som beitegod mark.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 er ikke like detaljert for Oppdal for øvrig utenom østfjellet. Det er gamle vegetasjonskartlegginger som er lagt til grunn. Temakart beite viser store områder som godt og svært godt beite. Lisida langs Nerskogsveien, og hele Skugglia, kjennetegnes på svært godt beite for både sau og storfe. Minilldalsglupen og framover langs minnilla er gode beiter med enkelte parti svært godt beite. I fjellene har alle slake parti grasrike kalkmyrer eller lågurtenger, snøleier som er godt og svært godt beite. På toppene er det mer blokkrikt og karrig.

For Oppdal generelt mener Nibio at nyttbart beite er ca 50 % av totalt beiteareal. For Skardalen-Skugglia beitelag vil nyttbart beite da utgjøre ca 45 km². Sau fordelt på nyttbart beite vil da bli 37,2 sau pr km². Her er det plass for flere beitedyr.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - SKARDALEN-SKUGGLIA

År (ant.besetn)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017 (4)	563	1110	1673	16	2,84	56	5,05	72	4,30	
2016 (4)	538	975	1513	11	2,04	63	6,46	74	4,89	-
2015	541	944	1485	10	1,85	48	5,08	58	3,91	-
2014	507	910	1417	3	0,59	28	3,08	31	2,19	-
2013	523	880	1403	10	1,91	23	2,61	33	2,35	-
2012	507	872	1379	11	2,17	44	5,05	55	3,99	-
2011	499	878	1377	11	2,2	45	5,13	56	4,07	-
2010	463	858	1321	9	1,9	49	5,7	58	4,39	-
2009	477	846	1323	7	1,5	32	3,8	39	2,95	-
2008 (5)	485	864	1349	16	3,3	69	8,0	85	6,3	-
2007 (5)	505	825	1330	13	2,6	45	5,5	58	4,36	-
2006 (5)	506	880	1386	13	2,6	54	6,1	67	4,83	-
2005 (5)	524	851	1375	7	1,3	34	4,0	41	2,98	-
2004 (5)	523	851	1374	10	1,9	40	4,7	50	3,64	-
2003 (5)	532	828	1360	7	1,3	37	4,5	44	3,24	18,46
2002 (5)	521	781	1302	5	0,96	30	3,84	35	2,69	18,36
2001 (5)	480	779	1259	10	2,08	13	1,67	23	1,83	18,50
2000 (5)	481	769	1250	6	1,25	21	2,73	27	2,16	18,60
1999 (6)	490	741	1231	1	0,20	51	6,88	52	4,22	17,50
1998 (7)	563	887	1450	11	1,95	47	5,30	58	4,00	16,53
1997 (7)	640	987	1627	11	1,72	28	2,84	39	2,40	-
1996 (7)	675	1028	1703	7	1,04	54	5,25	61	3,58	16,17
1995 (7)	628	1058	1686	6	0,96	56	5,29	62	3,68	16,10
1994 (7)	618	1054	1672	8	1,29	44	4,17	52	3,11	16,35
1993 (7)	663	1041	1704	7	1,10	35	3,36	42	2,46	18,12
1992 (7)	645	952	1597	2	0,31	18	1,89	20	1,25	17,40
1991 (7)	546	956	1502	10	1,83	26	2,72	36	2,40	16,91
1990 (7)	507	891	1398	5	0,99	14	1,57	19	1,35	19,02
1989 *	1595	2502	4097	17	1,07	52	2,08	69	1,68	18,24
1988 *	1526	2483	4009	22	1,44	74	2,98	96	2,39	17,28
1987 *	1886	3056	4942	32	1,70	147	4,81	179	3,62	15,80
1986 *	1746	2575	4321	21	1,20	91	3,53	112	2,59	15,30
1985 * (17)	1640	2584	4224	11	0,67	56	2,17	67	1,59	15,63
1984 * (17)	1656	2644	4300	11	0,66	54	2,04	65	1,51	16,54
1983 *	1555	2496	4051	13	0,84	45	1,80	58	1,43	15,77
1982 *	1483	2415	3898	12	0,81	71	2,94	83	2,13	17,58
1981 *	1433	2167	3600	9	0,63	68	3,14	77	2,14	16,0
1980 *	1283	1922	3205	8	0,62	79	4,11	87	2,71	14,9
1979 **	2003	2971	4974	25	1,2	111	3,7	136	2,7	14,5
1978 **	1849	2724	4573	14	0,76	97	3,56	111	2,43	-

* Fra 1980-89 var Skaret og Skardalen-Skugglia ett sankelag. Tallene er derfor ført samlet for disse 2 laga i denne perioden.

** I 1978 og 1979 var Gjevilvassdalen, Skaret og Skardalen-Skugglia sammenslått til ett sankelag. Tallene er også her ført samlet.

Beiteområde Vekveselva/Lia

Beskrivelse:

Beiteområdet er på 48.000 da og omfatter arealet nordover langs Vekveselva til Brattskarven, derfra videre sørover Snofjellet, Blåøret og til Aurhøa. Derfra østover nord for Liatjønna og ned Liabekken til Gamle Kongeveg. Denne følges vestover til Rv 70 og videre langs denne til Vekveselva.

Beitesesongen 2017 ble det sluppet 1144 søyer og 1909 lam på sommerbeite, til sammen 3053 sau. Dette tilsvarer 63,6 sau pr. km² totalareal. 13 besetninger har sau i beitelaget.

Området beites også av tamrein i Trollheimen Sijte.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen i området består av vulkanitter, Trondhemitt, glimmerskifer/kalkskifer. Grønnstein-stripe rundt Hovden/Vangslia. Dette er en kalkrik grunn som er et godt grunnlag for godt beite.

Undersøkelsen til Lyftingsmo fra 1976 nevner spesielt daldraget langs Vekveselva som har særs rik vekst av småviereng og gras-musøre-snøleier. Området klassifiseres til å ha godt og særs godt beite.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 er ikke like detaljert for Oppdal for øvrig utenom østfjellet. Det er gamle vegetasjonskartlegginger som er lagt til grunn. Temakart beite viser store områder som godt og svært godt beite. Hele lia fra Vekveselva til Liabekken er svært godt og godt beite for sau og storfe. Her er rike høgstaudeskoger som er for lite brukt og gror igjen. Ådalen og dalen langs Vekveselva har gode beiter, innover fjellene har alle slake parti grasrike kalkmyrer eller lågurtenger, snøleier som er godt og svært godt beite. På toppene er det mer blokkrikt og karrig.

For Oppdal generelt mener Nibio at nyttbart beite er ca 50 % av totalt beiteareal. For Vekveselva-Lia beitelag vil nyttbart beite da utgjøre ca 24 km². Sau fordelt på nyttbart beite vil da bli 127,2 sau pr km² og det er et høyt beitetrykk. Sauene trekker derfor over i beiteområdene til Skaret og Nordskogen.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - VEKVESELVA-LIA

År (ant.besetn)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017 (13)	1144	1909	3053	22	1,92	152	7,96	174	5,70	
2016 (13)	1050	1679	2729	13	1,24	76	4,53	89	3,26	-
2015	1114	1938	3052	21	1,89	162	8,36	183	6,0	-
2014	1084	1848	2932	13	1,2	59	3,19	72	2,46	-
2013	1026	1715	2741	20	1,95	83	4,84	103	3,76	-
2012	997	1632	2629	30	3,01	121	7,41	151	5,74	-
2011	1046	1687	2733	21	2,01	156	9,25	177	6,48	-
2010	1069	1762	2831	21	2,0	112	6,4	133	4,7	-
2009	1092	1802	2894	24	2,2	120	6,7	144	4,98	-
2008 (11)	1071	1757	2828	22	2,1	103	5,9	125	4,42	-
2007 (10)	974	1669	2643	28	2,9	93	5,6	121	4,58	-
2006 (10)	1018	1648	2666	19	1,9	136	8,3	155	5,81	-
2005 (10)	1080	1736	2816	20	1,9	78	4,5	98	3,48	-
2004 (10)	1058	1699	2757	15	1,4	81	4,8	96	3,5	-
2003 (10)	1041	1552	2593	17	1,6	130	8,4	147	5,67	16,61
2002 (13)	1207	1739	2946	14	1,16	83	4,77	97	3,29	17,82
2001 (14)	1180	1758	2938	20	1,69	64	3,64	84	2,86	17,70
2000 (15)	1211	1823	3034	17	1,41	99	5,43	116	3,83	17,50
1999 (15)	1143	1735	2978	26	2,27	98	5,65	124	4,31	16,75
1998 (15)	1156	1730	2886	22	1,90	92	5,32	114	3,95	14,85
1997 (15)	1286	1790	3076	12	0,93	75	4,19	87	2,83	-
1996 (15)	1290	1869	3159	32	2,48	94	5,03	126	3,99	15,48
1995 (15)	1221	1832	3053	21	1,72	49	2,68	70	2,29	15,80
1994 (15)	1246	1780	3026	19	1,52	61	3,43	80	2,64	15,50
1993 (15)	1189	1846	3035	20	1,68	76	4,12	96	3,16	16,46
1992 (15)	1210	1753	2963	16	1,32	48	2,74	64	2,16	15,85
1991 (15)	1131	1661	2792	12	1,06	72	4,33	84	3,01	15,86
1990 (14)	949	1493	2442	13	1,37	28	1,88	41	1,68	18,46
1989	960	1412	2372	12	1,25	27	1,91	39	1,64	17,06
1988	958	1383	2341	8	0,84	45	3,25	53	2,26	16,74
1987	1096	1677	2773	13	1,19	68	4,05	81	2,92	15,31
1986	1234	1757	2991	22	1,78	53	3,02	75	2,51	15,03
1985 (20)	1271	1948	3219	8	0,63	33	1,69	41	1,27	14,01
1984 (20)	1291	1896	3187	15	1,16	34	1,79	49	1,54	14,88
1983	1243	1907	3150	11	0,88	48	2,52	59	1,87	13,43
1982	1187	1813	3000	7	0,59	21	1,16	28	0,93	16,02
1981	1108	1677	2785	8	0,72	37	2,21	45	1,62	14,8
1980	1230	1886	3116	10	0,81	38	2,01	48	1,54	13,1
1979	1101	1604	2705	15	1,4	39	2,4	54	2,0	-
1978 *	2087	3003	5090	23	1,10	102	3,40	125	2,46	-

* I 1978 var Lia-Vekveselva og Nordskogen sammenslått til et sankelag. Tallene er ført samlet for disse 2 laga i dette året.

Beiteområde Nordskogen

Beskrivelse:

Beiteområdet er på 97.000 da og omfatter arealet vest for Gamle Kongeveg, fra Liabekken nordvestover via Aurhøa, Blåøret og til Brattskarven. Derfra nord til der Levra møter kommunegrensa mot Rennebu. Kommunegrensa følges videre ned gjennom Gisna til denne krysser Gamle Kongeveg nord for Pellia, derfra langs Gamle Kongeveg sørover til Liabekken.

Fra gammelt av hadde bøndene beiterett i utmarka til alle dyr som gården kunne fø. Dette gjelder også i dag og i all framtid. I eldre tider var det på gårdene kyr, sauer, hester og geiter som alle beitet i utmarka. Flere steder var det slåtteng, der eierne høstet graset og oppbevarte det i høyløer. Høyet ble kjørt til gards vinters tid. Vi ser i dag rester etter høyløer og slåttebuer. Flere slike slåtteng var å regne som innmark, som f.eks. Grytdalsengene. Som en ekstra fórressurs ble det drevet "stærslått" på islagte vatn, f.eks. Bjønnsvatnet.

Beitesesongen 2017 ble det sluppet 1641 søyer og 2760 lam på sommerbeite, til sammen 4401 sau. Det ble slept 122 storfe i Grytdalen. Omregnet blir dette i sum 5011 saue-enheter og beitetrykket blir da 51,6 sau pr. km² totalareal. Det er 11 besetninger med i laget.

Området beites også av tamrein i Trollheimen Sijte.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen i området består av glimmerskifer/kalkskifer og grønnstein. Grytdalen domineres av Trondhjemitt, ved Gisna amfibolitt. Det er forholdsvis fattig vegetasjon.

Undersøkelsen Norske fjellbeiter av 1947 og Lyftingsmo 1976 karakteriserer beitet til godt og særs godt. Spesielt nevnes grasrik bjørkeskog og lavalpine grasheier. Også dette området har snøleivevegetasjon og vierkratt, og også en del starrmyrer.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 er ikke like detaljert for Oppdal for øvrig utenom østfjellet. Det er gamle vegetasjonskartlegginger som er lagt til grunn. Temakart beite viser store områder som godt og svært godt beite. Spesielt den sør og østvendte lia rundt Vora, området nord i Grytdalen I fjellene har alle slake parti grasrike kalkmyrer eller lågurtenger, snøleier som er godt og svært godt beite. Sauene går også over i Leverdalen, der det er mye høgstaudeenger å beite i.

For Oppdal generelt mener Nibio at nyttbart beite er ca 50 % av totalt beiteareal. For Nordskogen beitelag vil nyttbart beite da utgjøre ca 48,5km². Saue-enheter fordelt på nyttbart beite vil da bli 103,3 sau pr km².

De fleste som i dag bruker utmarksbeitet på Nordskogen er i den heldige situasjon at de slipper å kjøre dyrene ut, sauene slippes direkte fra gardene. Sauen beiter seg oppover liene etter hvert som snøen forsvinner og beitet vokser til.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - NORDSKOGEN

År (ant.beset n)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017 (11)	1641	2760	4401	47	2,86	272	9,86	319	7,25	
2016 (11)	1620	2747	4367	31	2,10	259	9,43	293	6,71	-
2015	1586	2722	4308	42	2,65	292	10,73	334	7,75	-
2014	1505	2735	4240	23	1,53	169	6,18	192	4,53	-
2013	1556	2582	4138	36	2,31	197	7,63	233	5,63	-
2012	1472	2415	3887	33	2,24	183	7,58	216	5,56	-
2011	1452	2421	3873	54	3,72	180	7,43	234	6,04	-
2010	1343	2343	3686	37	2,8	241	10,3	278	7,54	-
2009	1288	2371	3659	33	2,6	163	6,9	196	5,36	-
2008 (9)	1298	2229	3527	39	3,0	203	9,1	242	6,86	-
2007 (12)	1423	2459	3882	51	3,5	211	8,6	262	6,75	-
2006 (12)	1586	2891	4477	50	3,2	341	11,8	391	8,73	-
2005 (12)	1622	2390	4012	47	2,9	230	9,6	277	6,9	-
2004 (15)	1690	2896	4586	44	2,6	229	7,9	273	5,95	-
2003 (15)	1708	2891	4599	43	2,5	313	10,8	356	7,74	17,50
2002 (15)	1572	2621	4193	25	1,59	112	4,27	137	3,27	17,95
2001 (15)	1563	2640	4203	37	2,37	168	6,36	205	4,88	17,80
2000 (14)	1518	2543	4061	63	4,15	300	11,80	363	8,94	18,20
1999 (14)	1414	2352	3766	29	2,05	232	9,86	261	6,93	17,30
1998 (14)	1434	2429	3863	46	3,21	202	8,32	248	6,42	17,21
1997 (17)	1465	2530	3990	45	3,07	284	11,23	329	8,24	-
1996 (19)	1666	2706	4372	52	3,12	201	7,43	253	5,79	17,36
1995 (19)	1673	2734	4407	10	0,60	71	2,60	81	1,84	16,91
1994 (20)	1714	2775	4489	16	0,93	90	3,24	106	2,36	17,10
1993 (20)	1731	2871	4602	19	1,09	79	2,75	98	2,12	17,25
1992 (20)	1745	2936	4681	19	1,09	75	2,55	94	2,01	16,75
1991 (20)	1785	3007	4792	33	1,85	68	2,26	101	2,11	16,26
1990 (20)	1664	2846	4510	23	1,38	56	1,97	79	1,75	18,26
1989	1677	2743	4420	18	1,07	43	1,57	61	1,38	17,45
1988	1541	2579	4120	11	0,71	58	2,25	69	1,67	17,01
1987	1627	2639	4266	11	0,68	74	2,80	85	1,99	15,19
1986	1719	2710	4429	18	1,05	89	3,28	107	2,42	15,17
1985 (22)	1701	2692	4393	11	0,65	66	2,45	77	1,75	15,57
1984 (21)	1578	2543	4121	11	0,70	45	1,77	56	1,36	16,11
1983	1444	2408	3852	20	1,39	39	1,62	59	1,53	16,39
1982	1413	2300	3713	15	1,06	47	2,04	62	1,67	17,34
1981	1319	2035	3354	13	0,99	39	1,92	52	1,55	17,2
1980	1263	1936	3199	8	0,63	49	2,53	57	1,78	14,3
1979	1138	1783	2921	9	0,8	54	3,0	63	2,2	
1978 *	2087	3003	5090	23	1,10	102	3,40	125	2,46	

* I 1978 var Lia-Vekveselva og Nordskogen sammenslått til et sankelag. Tallene er ført samlet for disse 2 laga i dette året.

Beiteområde Dindalen

Beskrivelse:

Beiteområdet er på 114.000 da og omfatter arealet fra Morkabekken, sørover over Soløyfjellet og Brattskarven, krysser øvre Snøfjelltjønn. Videre til Svartdalskollen og Snøfjellkollan, følger så fylkesgrensa mot Møre og Romsdal nordover til Driva. Grensen går så sør for privat veg og senere fylkesveg 513 tilbake til Morkabekken.

Beitesesongen 2017 ble det sluppet 930 søyer og 1634 lam på sommerbeite, til sammen 2564 sau. Dette tilsvarer 22,5 sau pr. km² totalareal. Det er pr. i dag 8 medlemmer av beitelaget.

Uvssætra er i drift hver sommer med kyr og geiter. Åpent for servering.

Området beites også av rein fra Snøhetta villreinområde.

Sankelaget har to sankeanlegg og ansvar for ca 3200 m sperregjerde.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen i området består stort sett av gneis, noe amfibolitt og øyegneis i Gråhø-området. Av dette blir vegetasjonen forholdsvis fattig, men likevel gode beiter med mye snøleier som gir ferskt beite utover sommeren.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 er ikke like detaljert for Oppdal for øvrig utenom østfjellet. Det er gamle vegetasjonskartlegginger som er lagt til grunn. Temakart beite viser store områder som godt og svært godt beite. Hele Dindalen innover til Veggavatnet - på begge sider av Dindøla har svært godt beite. De skogkledde sidene opp fra Driva har godt beite. I fjellene har slake parti grasrike myrer eller lågurtenger og snøleier som er godt og svært godt beite. På toppene er det mer blokkrikt og karrig.

For Oppdal generelt mener Nibio at nyttbart beite er ca 50 % av totalt beiteareal. For Dindalen beitelag vil nyttbart beite da utgjøre ca 57 km². Sau fordelt på nyttbart beite vil da bli 44,9 sau pr km². Her er det plass for flere beitedyr.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - DINDALEN.

År (ant.besetn)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017 (8)	930	1634	3331	67	5,41	235	11,23	302	9,07	
2016 (7)	949	1742	2691	23	2,42	174	9,99	197	7,32	-
2015 (8)	956	1772	2728	28	2,93	180	10,16	208	7,62	-
2014 (8)	962	1756	2718	22	2,29	178	10,14	200	7,36	-
2013 (8)	963	1746	2709	28	2,91	181	10,37	209	7,72	-
2012 (8)	968	1698	2666	84	8,68	180	10,6	264	9,9	-
2011 (8)	933	1647	2580	29	3,11	196	11,9	225	8,72	-
2010 (8)	949	1760	2709	25	2,6	244	13,9	269	9,93	-
2009 (8)	915	1702	2617	22	2,4	164	9,6	186	7,11	-
2008 (8)	904	1691	2595	30	3,3	214	12,7	244	9,4	-
2007 (8)	909	1682	2591	22	2,4	183	10,9	205	7,91	-
2006 (8)	916	1688	2604	23	2,5	164	9,7	187	7,18	-
2005 (8)	900	1529	2429	26	2,9	175	11,4	201	8,28	-
2004 (9)	1083	1918	3001	178	16,4	237	12,4	415	13,83	-
2003 (11)	1145	2021	3166	19	1,7	347	17,2	366	11,56	17,87
2002 (10)	1122	1915	3037	62	5,53	261	13,63	323	10,64	18,02
2001 (10)	1084	1865	2949	14	1,29	228	12,23	242	8,21	17,90
2000 (10)	1057	1827	2884	12	1,14	240	13,14	252	8,74	18,90
1999 (11)	1033	1635	2668	20	1,94	287	17,55	307	11,43	18,10
1998 (9)	971	1506	2477	18	1,85	207	13,75	225	9,08	18,69
1997 (9)	1003	1517	2520	13	1,30	132	8,70	143	5,75	-
1996 (11)	1015	1620	2635	16	1,58	139	8,58	155	5,88	16,84
1995 (11)	1021	1596	2617	10	0,98	162	10,15	172	6,57	16,80
1994 (11)	1042	1621	2663	12	1,15	112	6,91	124	4,66	17,09
1993 (11)	1058	1750	2808	14	1,32	126	7,20	140	4,98	16,96
1992 (11)	1102	1783	2885	23	2,09	138	7,74	161	5,58	16,77
1991 (11)	1053	1765	2818	11	1,04	80	4,53	91	3,23	16,36
1990 (11)	999	1637	2636	15	1,50	92	5,62	107	4,06	17,78
1989	587	945	1532	14	2,39	81	8,57	95	6,20	17,68
1988	580	963	1543	5	0,86	95	9,87	100	6,48	16,57
1987	588	965	1553	4	0,68	32	3,32	36	2,32	15,85
1986	631	928	1559	6	0,95	30	3,23	36	2,31	15,81
1985 (9)	582	941	1523	5	0,86	26	2,76	31	2,04	16,22
1984 (10)	567	850	1417	8	1,41	20	2,35	28	1,98	16,54
1983	479	770	1249	3	0,63	22	2,86	25	2,00	16,85
1982	451	729	1180	1	0,22	15	2,06	16	1,36	19,56
1981	428	667	1095	4	0,93	12	1,80	16	1,46	18,5
1980	416	624	1040	2	0,48	24	3,85	26	2,50	16,2
1979	427	638	1065	3	0,7	18	2,8	21	2,0	16,2
1978	397	568	965	3	0,76	16	2,82	19	1,97	-

I 1989 ble grensene for sankelaga justert. To relativt store besetninger ble flyttet over fra Soløyfjellet til Dindalen, derfor en relativt stor økning i sautallet fra 1989 til 1990.

Beiteområde Åmotsdalen

Beskrivelse:

Beiteområdet er på 310.000 da og avgrenses i øst av Driva elv fra Åmotsdalselva i nord og til fylkesgrensa mot Oppland i sør. Herfra er Åmotsdalselva avgrensning i nordvestlig retning og fylkesgrensa i sørvestlig retning. I vest møtes disse avgrensningene i Åmotsdalsvatnet.

Topografien varierer fra dype daler til høye fjell (ca 1900 m) og med store vidder i mellom.

Jakt og fiske har lange tradisjoner i området, som tilleggsressurs til gårdsdrift og husdyrhold. Det har vært sæterdrift, beiting og utnytting av slåtteng i lengre tid i området. I kortere perioder har det også vært tamreindrift, samt hamning for okser og hester.

Beitesesongen 2017 ble det sleppt 306 søyer og 457 lam, til sammen 763 sau i beiteområdet. Det tilsvarer 2,5 sau pr km² – her er det god plass.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen består av store deler glimmerskifer, mot øst kvartsskifer. Noe øyegneis og sandstein nede i Åmotsdalen. Området med kvartsskifer er vegetasjonsmessig rikt .

Undersøkelsen Norske fjellbeiter fra 1947 gir Åmotsdalen karakteristikken "godt beite" med verditall 6, det samme får Kongsvoldutmålet m. Kaldvellidalen, Støldalen. Spesielt for de høyereliggende strøk nemnes svært gode blåbærrisheier med rikt innhold av gras og delvis urtevekster. Beste beitet mener kartleggerne er rundt vesle Åmotsdalshytten og nordøstover til Hellaugsætra, her er blåbærris-heier med gras og urter. Dette beiteområdet har og mange snøleier, dominert av musøre.

Vår- og høstbeitet er stort sett i dalene og liene. Fjellbeitene tas i bruk mot slutten av juni og benyttes fram til månedsskiftet august/september.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 er ikke like detaljert for Oppdal for øvrig utenom østfjellet. Det er gamle vegetasjonskartlegginger som er lagt til grunn. Temakart beite viser store områder som godt og svært godt beite. Hele lia fra Engan til Kongsvold og hele sørsida av Åmusa er spesielt godt beite med store høgstaudeenger. Fjellene har alle slake parti med grasrike kalkmyrer eller lågurtenger, snøleier som er godt og svært godt beite. Det er mye fjelltopper i beiteområdet som er blokkrikt og karrig.

For Oppdal generelt mener Nibio at nyttbart beite er ca 50 % av totalt beiteareal. For Åmotsdalen beitelag vil nyttbart beite da utgjøre ca 155 km². Sau fordelt på nyttbart beite vil da bli 4,9 sau pr km² . Her er det plass for flere beitedyr.

OVERSIKT OVER SAU PÅ UTMARKSBEITE - ÅMOTSDALEN

År (ant.beset n)	Sleppt på beite			Tapt sau		Tapt lam		Tapt total		Gj.sn. slakt- vekt.
	sau	lam	sum	ant.	%	ant.	%	ant.	%	
2017	306	457	763	7	2,29	71	15,54	78	10,22	
2016	303	505	808	9	2,97	60	11,88	69	8,54	-
2015	302	459	761	6	1,99	73	15,9	79	10,38	-
2014	267	501	768	2	0,75	75	14,97	77	10,03	-
2013	309	506	815	4	1,29	51	10,08	55	6,75	-
2012	297	409	706	16	5,39	62	15,16	78	11,05	-
2011	299	541	840	10	3,34	175	32,35	185	22,02	-
2010	578	1058	1636	17	2,9	141	13,3	158	9,66	-
2009	573	1050	1623	22	3,8	117	11,1	139	8,56	-
2008 (2)	510	953	1463	13	2,6	115	12,1	128	8,75	-
2007 (2)	488	953	1441	21	4,3	160	16,8	181	12,56	-
2006 (2)	379	694	1073	16	4,2	98	14,1	114	10,62	-
2005 (2)	380	671	1051	15	3,9	151	22,5	166	15,79	-
2004 (3)	593	1039	1632	9	1,5	153	14,7	162	9,93	-
2003 (3)	643	1158	1801	15	2,3	261	22,5	281	15,32	18,78
2002 (3)	628	1129	1757	15	2,39	151	13,37	166	9,45	19,65
2001 (3)	613	1117	1730	15	2,45	209	18,71	224	12,95	19,30
2000 (3)	712	1055	1767	12	1,69	193	18,30	205	11,61	19,20
1999 (3)	679	1035	1714	15	2,21	157	15,17	172	10,04	17,89
1998 (3)	672	1063	1735	24	3,57	162	15,24	186	10,72	17,70
1997 (3)	675	1049	1724	17	2,52	156	14,87	173	10,03	-
1996 (3)	717	1091	1808	7	0,98	232	21,26	239	13,22	16,92
1995 (3)	776	1077	1853	16	2,06	192	17,83	208	11,23	17,08
1994 (3)	762	1094	1856	11	1,44	152	13,89	163	8,78	17,31
1993 (3)	747	1088	1835	8	1,07	97	8,91	105	5,72	17,29
1992 (3)	754	1271	2025	10	1,33	108	8,50	118	5,83	16,54
1991 (3)	727	1132	1859	10	1,38	85	7,51	95	5,12	16,76
1990 (3)	704	1166	1870	7	0,99	79	6,78	86	4,60	19,06
1989	695	1117	1812	9	1,29	197	17,64	206	11,37	17,80
1988	703	1098	1801	7	1,00	89	8,11	96	5,33	18,89
1987	736	1203	1939	14	1,90	97	8,06	111	5,72	17,23
1986	743	1135	1878	3	0,40	43	3,79	46	2,45	17,02
1985 (3)	731	1190	1921	9	1,23	56	4,71	65	3,38	16,57
1984 (3)	759	1192	1951	8	1,05	47	3,94	55	2,82	17,30
1983	714	1157	1871	16	2,24	151	13,05	167	8,93	16,80
1982	727	1136	1863	21	2,89	103	9,07	124	6,66	17,24
1981	712	991	1703	6	0,84	39	3,94	45	2,64	16,7
1980	623	936	1559	15	2,41	263	28,10	278	17,83	15,4
1979	631	931	1562	12	1,9	107	11,5	119	7,6	15,4
1978	587	888	1475	11	1,87	86	9,68	97	6,58	-

Gjevilvassdalen/Skardalen kalvsankelag

Beskrivelse:

Sankelaget ble opprettet i 1998 og har 3 aktive medlemmer pr. 2017. Kalvsankelagets beiteområde sammenfaller noenlunde med beitelagene Gjevilvassdalen og Skaret, samt deler av Trollheimen Søndre beitelag. Beiteområdet er på ca 100.000 da totalt.

Beitesesongen 2017 ble det sleppt 59 kalv/ungdyr på utmarksbeite, dette tilsvarer 0,6 dyr pr km². I det samme området er det 10 sætre i tradisjonell drift med kyr og melkeproduksjon, dette gir også god utnytting av innmarksbeiter og delvis utmark og bidrar sterkt til opprettholdelse av kulturlandskapet i disse to sæterdalene.

Beitegrunnlag:

Berggrunnen i området består av glimmerskifer, gneis og sandstein. Glimmerskiferen som danner et bånd over Tyrikvamfjellet er rikt på kalsiumholdig amfibolitt. Den kalkrike vegetasjonen gir gode beiter. Berggrunnen ved Skaret består av nord-sør-striper av sandstein, øyegneis, og glimmerskifer. Øst for Skarvatnet dominerer vulkanitter. Vegetasjonen er her fattigere enn ved Gjevilvatnet.

Undersøkelsen Norske Fjellbeite fra 1947 og Lyftingsmo 1976 karakteriserte områdene til å ha godt og særs godt beite. Spesielt trekkes fram rikmyrer, smylerik blåbær-bjørkeskog og rike vierkratt.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 er ikke like detaljert for Oppdal for øvrig utenom østfjellet. Det er gamle vegetasjonskartlegginger som er lagt til grunn. Temakart beite viser store områder som godt og svært godt beite. Lisida fra Stensesgrenda, langs Skarveien og helt til høgste Skaret er svært godt beite for både sau og storfe, likeens på vestsida av Skarvatnet. Lisida fra Festa, inn langs Gjevilvatnet og helt inn Gjerdøldalen er svært godt beite for både sau og storfe

Storfe og kyr beiter i skogsbeitene, og går sjelden over skog-grensa. Dette gir en god symbiose mellom sau og storfe, da sauen beiter i skogsområdene først, før den trekker til fjells. Dette gir ferskere beiter også for storfe, da de som oftest slippes på sommerbeite senere.

År	Antall storfe sleppt	Tapstall
2017	59	0
2016	78	2
2015	116	2
2014	110	0
2013	113	0
2012	107	0
2011	104	3
2010	131	0
2009	178	0
2008	210	2
2007	153	0
2006	185	0
2005	86	0

VEDLEGG C

Trollheimen reinbeitedistrikt

Beskrivelse:

Sommerbeitet i Trollheimen omfatter et område avgrenset slik: mot nord Surnadalsfjøret fra Skei til Rindalsskogen og Storås, mot øst Orkladalfjøret til Berkåk, videre dalfjøret til Oppdal og til Sunndalen og mot vest Rv 16 til Ålvund og Rv. 670 tilbake til Skei. I Oppdal sammenfaller reinbeiteområdet med beitelagene Trollheimen Søndre, Gjevilvassdalen, Skaret, Skardalen-Skugglia, Vekveselva-Lia og Nordskogen. Dette er hele området som i følge Trollheimenloven kan brukes til reinbeite. I dag benyttes ikke områdene sør for Storlidalen.

Det er gitt konsesjon for å ha 1600 rein i vårflokk i beiteområdet. På sommerbeitet er flokkstørrelsen beregnet til ca 2.670 rein. Dette tilsvarer en dyretetthet på 1,4 rein pr. km² bruttoareal.

Det er i dag 5 driftsenheter innen reinbeitedistriktet.

Vinterbeitet er i Igelfjell-Grefstadfjellområdet i kommunene Rennebu, Midtre Gauldal og Rennebu. Vinteren 2008/2009 ble det også tatt opp igjen vinterbeite i Storhornet-Okla, med en flokk på ca 300 dyr. Pga store tap av rein tatt av snøskred har det ikke vært vinterbeitet med rein i Storhornet-Okla de to siste vintre.

Beitegrunnlag/beitemønster:

Berggrunnen i området består av glimmerskifer, gneis og sandstein. Glimmerskiferen som danner et bånd i bakre del av Gjevilvasskamman og over Tyrikvamfjellet er rik på kalsiumholdig amfibolitt. Den kalkrike vegetasjonen gir gode sommerbeiter.

Barmarksbeitepotensialet innenfor Trollheimen anses som rikelig. I dag brukes Rinnhattområdet som vårbeite, kalvingsområde og forsommerbeite. Lenger utpå sommeren trekker reinen sør og vestover og har sine hovedbeiteområder rundt Snota/Tindfjell og Tohatten/Skrikhøa/Strankåbotn. I det siste området inngår også områdene rundt Storbekkhøa, Gjevilvasskamman, Svahøa og Høghøa.

Området øst for Nerskogveien fra Vognill til Grindal er i dag oppsamlingsområde i forbindelse med slakteanlegget på Oppdals del av Nerskogen, v. Gregosen.

Beitekartleggingen utført av Nibio i 2015 fikk utarbeidet egne temakart for reinbeite, ett kart for sommerbeite og ett for vinterbeite. Sommerbeitekartet viser gode beiter i hele området, så er også reinkalvene i Trollheimen de med høyest slaktevekt i landet.

Rovvilt:

Over flere år har det vært betydelig tap av kalv i Trollheimen, store deler av dette antas å skyldes forekomsten av rovdyr i området. Både kongeørn, havørn, jerv og ulv er dokumentert som tapsårsak, der spesielt ørn og jerv er framtrede og opptrer i stort antall tilknyttet kalveplassene. Normaltap for voksen rein er beregnet til ca 1 %.

Tapstall og gj.snitt slaktevekt for tamrein, Trollheimen

År	Gj.snitt reintall vinterflokk	Tapstall rein totalt	Tapstall rein prosent	Slaktevekt, kalv
2014-15	1.584			
2013-14	1.578	283	11 %	25,3
2012-13	1.601	343	14 %	24,0
2011-12	1.593	257	10 %	24,7
2010-11	1.602	279	11 %	24,3
2009-10	1.591	310	12 %	24,0
2008-09	1.263	252	9 %	24,2
2007-08	1.589	319	11 %	23,1
2006-07	1.571	316	11 %	23,8
2005-06	1.613	87	3 %	23,7
2004-05	1.583	132	5 %	23,2
2003-04	1.592	71	3 %	23,7
2002-03	1.593	178	6 %	24,2
2001-02	1.632	418	10 %	23,2
2000-01	1.644			23,7
1999-00	1.662	370	12 %	22,8
1998-99	1.757	364	13 %	21,1
1997-98	1.606	349	12,8 %	19,6
1996-97				20,3
1995-96	1.653	321	11,4 %	21,0
1994-95				21,6
1993-94				22,8
1992-93	1.593	310	11,4 %	21,0
1991-92				21,8
1990-91				22,2
1989-90	1.553	286	10,7 %	21,8
1988-89				19,8
1987-88				19,9
1986-87	1.609	55	2,0 %	19,5
1985-86				17,6

VEDLEGG D

Forskrift om båndtvang for hund, og områder der hunder ikke har adgang, Oppdal kommune, Sør-Trøndelag.

Fastsatt av Oppdal kommunestyre 9. november 2005 med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold (hundeloven) § 6 annet ledd, bokstavene a, b, c, d og e, og fjerde ledd.

I

I Oppdal kommune skal hunder ut over den generelle båndtvangen i perioden 1. april - 20. august holdes i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet slik det går fram av pkt. a-e nedenfor.

- a) hele året i og i tilknytning til boligområder (områder vist til boligformål i kommuneplanens arealdel) og handleområder i Oppdal sentrum
- b) hele året på og ved idrettsanleggene i Oppdal sentrum
- c) på og ved merkede og preparerte skiløyper fra det tidspunkt de blir preparert og fram til og med 31. mars
- d) i rekreasjonsområdene, avgrenset slik det går fram av vedtatte reguleringsplaner, ved Kullsjøen (hele året) og Rauøra (i perioden 21. august - 1. oktober)
- e) i områder der bufe beiter i tida fra 21. august til 31. oktober.

Sikringsreglene i pkt. a-e ovenfor gjelder ikke for hunder som brukes til de formål som er beskrevet i hundelovens § 9.

II

I Oppdal kommune har hunder ikke adgang til barnehager, skolegårder eller kirkegårder. Bestemmelsen gjelder dog ikke hund som ledsager blinde eller svaksynte (førrehunder).

III

Enhver kan oppta hund som er løs i strid med denne forskriften. I utmark i jakttiden der jakt er lovlig kan likevel bare rettighetshavere i området eller politiet oppta løse hunder. Hund som opptas skal leveres til hundeholderen dersom denne er tilstede. Hvis hunden ikke blir levert til hundeholderen skal den snarest leveres til politiet. Unnlater hundeholderen å hente hunden innen en uke etter at han eller hun er varslet, kan politiet selge, omplassere eller avlive hunden. Det vises for øvrig til hundelovens § 10.

IV

Oppdal kommune kan etter skriftlig søknad i særlige tilfelle dispensere fra bestemmelsene i punkt I og II i denne forskriften.

V

Hundeholder som forsettlig eller uaktsomt overtrer båndtvangen gitt i denne forskrift straffes med bøter og/eller fengsel i tråd med hundelovens § 28.

VI

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves forskrift 3. februar 1958 nr. 3 om båndtvang for hund, Oppdal kommune, Sør-Trøndelag.